

Ευρωπαϊκή ομάδα
πολιτών για τη

μαθησιακή κινητικότητα

Κιτ πληροφοριών

#LearningMobilityEU

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΚΙΤ

Καλώς ήλθατε στην ευρωπαϊκή ομάδα πολιτών για τη μαθησιακή κινητικότητα! Καταρχάς, θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που συμφωνήσατε να συμμετάσχετε σε αυτήν τη διαδικασία. Εσείς, μαζί με άλλους 149 πολίτες από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, πρόκειται να ξεκινήσετε μια πραγματική περίπτωση, μια διαδικασία διαβούλευσης των πολιτών που επικεντρώνεται στη μαθησιακή κινητικότητα. Για να σας βοηθήσουμε να κατανοήσετε καλύτερα αυτή τη διαδικασία, έχουμε δομήσει αυτό το κιτ πληροφοριών σε πέντε ενότητες:

- 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΟΜΑΔΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ** 4

Οι ομάδες πολιτών είναι μια δημοκρατική καινοτομία που θέτει τους πολίτες στο επίκεντρο της χάραξης δημόσιας πολιτικής. Σε αυτήν την ενότητα, σας παρουσιάζουμε μια σύντομη επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν αυτές οι διαδικασίες.
- 2. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ: ΠΑΝΩ ΣΕ ΤΙ ΘΑ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ;** 6

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σας κάλεσε από κοινού για να ολοκληρώσετε ένα συγκεκριμένο καθήκον: ακολουθεί η αποστολή που σας προσκαλούμε να εκπληρώσετε.
- 3. ΤΟ ΘΕΜΑ: ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΩ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ;** 8

Δεν χρειάζεται να είστε ή να γίνετε ειδικός για να συνεισφέρετε ουσιαστικά στην ομάδα πολιτών, αλλά είναι σημαντικό να γνωρίζετε ορισμένες βασικές πληροφορίες πάνω στο θέμα. Σε αυτή την ενότητα, θα μάθετε για τις κύριες προκλήσεις και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε σχέση με τη μαθησιακή κινητικότητα.
- 4. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ** 14

Ελπίζουμε να κάνουμε το ταξίδι και τη συμμετοχή σας όσο το δυνατόν πιο ομαλή. Αυτή η ενότητα καλύπτει τη μεταφορά, τη διαμονή, την κάλυψη των ημερήσιων εξόδων σας και άλλα πρακτικά ζητήματα που πρέπει να λάβετε υπόψη.
- 5. ΠΟΙΟΣ ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ;** 16

Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ποια θεσμικά όργανα και οργανισμοί είναι υπεύθυνα για αυτήν την ομάδα.

1. Εισαγωγή στη **νέα** **γενιά** ομάδων ευρωπαίων πολιτών

Τι είναι οι ευρωπαϊκές ομάδες πολιτών;

Στις ομάδες πολιτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τυχαία επιλεγμένοι πολίτες και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ συναντώνται για να συζητήσουν βασικές επικείμενες προτάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Με βάση αυτές τις διακρατικές αλληλεπιδράσεις, οι πολίτες διατυπώνουν συστάσεις τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη κατά τον καθορισμό των πολιτικών της στόχων και συγκεκριμένων πολιτικών.

Την περίοδο 2021-22, η Ευρωπαϊκή Ένωση συγκάλυψε 4 ομάδες κατά τη διάρκεια της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης. Εκεί, 800 τυχαία επιλεγμένοι πολίτες συγκεντρώθηκαν σε τέσσερις ομάδες ευρωπαίων πολιτών, με κάθε συνεδρίαση να αποτελείται από τρεις συνεδρείες. Οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν – στη γλώσσα τους – τις

προοπτικές και τις ιδέες τους σχετικά με τα θέματα της οικονομίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της νεολαίας, του αθλητισμού, του ψηφιακού μετασχηματισμού, της δημοκρατίας της ΕΕ, των αξιών, της ασφάλειας, του κράτους δικαίου, της κλιματικής αλλαγής, της υγείας, της μετανάστευσης και του ρόλου της ΕΕ στον κόσμο. Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις εργασίες τους, οι πολίτες διατύπωσαν 178 συστάσεις, οι οποίες αργότερα κατέληξαν σε 49 προτάσεις και περισσότερα από 300 συναφή μέτρα.

Μια νέα γενιά ομάδων πολιτών

Οι ευρωπαϊκές ομάδες της διάσκεψης αποτέλεσαν ένα πρωτοποριακό δημοκρατικό εγχείρημα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το οποίο έθεσε τους πολίτες στο επίκεντρο της διαμόρφωσης του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πολίτες που συμμετείχαν στη Διάσκεψη ζήτησαν παρόμοιες, συχνότερες ευκαιρίες συμμετοχής στη χάραξη της ευρωπαϊκής πολιτικής στο μέλλον. Ανταποκρινόμενη σε αυτό το αίτημα, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, ανακοίνωσε μια «νέα γενιά» ομάδων πολιτών, με σκοπό αυτές να συμβουλευούνται τυχαία επιλεγμένους πολίτες για ορισμένες προτάσεις-κλειδί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ομάδες πολιτών που ήταν κεντρικές στη διάσκεψη (για το μέλλον της Ευρώπης) αποτελούν πλέον τακτικό χαρακτηριστικό της δημοκρατικής μας ζωής, όπως δήλωσε στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης τον Σεπτέμβριο του 2022.

Η νέα γενιά ομάδων πολιτών έχει ως στόχο να αξιοποιήσει τις προηγούμενες εμπειρίες. Ανακοινώθηκαν τρεις νέες ομάδες, οι οποίες θα συνεδριάσουν για τρεις συνεδρίες η καθεμία. Αυτή τη φορά, οι ομάδες των πολιτών θα ασχοληθούν με πιο συγκεκριμένα θέματα πολιτικής, εστιάζοντας στη σπατάλη τροφίμων, τους εικονικούς κόσμους και τη μαθησιακή κινητικότητα. Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους στη γλώσσα τους, χάρη στη βοήθεια διερμηνέων.

Πώς λειτουργούν οι ομάδες πολιτών;

Κάθε ομάδα αποτελείται από 150 τυχαία επιλεγμένους πολίτες από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, εκ των οποίων το ένα τρίτο είναι κάτω των 26 ετών, για να εκπροσωπήσουν τις μελλοντικές γενιές της Ευρώπης. Η ομάδα πολιτών συνδυάζει τη συνεργατική εργασία σε μικρές ομάδες (περίπου

12 ατόμων) με τις εργασίες της ολομέλειας (και οι 150 συμμετέχοντες μαζί). Για την διεξαγωγή αυτού του έργου, τα μέλη των ομάδων θα υποστηρίζονται από μια ομάδα διευκόλυνσης. Αυτή η ομάδα θα αποτελείται από ειδικούς στην ενίσχυση της δυναμικής της ομαδικής εργασίας, με σκοπό κάθε άτομο αλλά και η ομάδα στο σύνολό της να επωφεληθεί όσο το δυνατόν περισσότερο. Θα παρέχουν επίσης στους πολίτες ένα φάσμα εργαλείων για τη συνεργατική εργασία και τη συλλογική λήψη αποφάσεων.

Ως μέλος της ομάδας, είναι σημαντικό να κατανοήσετε ότι αυτή η διαδικασία δεν έχει σκοπό να σας μετατρέψει σε ειδικό επί του θέματος. Θα αποκτήσετε βασικές γνώσεις επί του θέματος και, με βάση τις δικές σας αξίες και εμπειρίες ζωής, θα είστε σε θέση να κάνετε συστάσεις.

Η ευρωπαϊκή ομάδα πολιτών για τη μαθησιακή κινητικότητα

Όπως ήδη γνωρίζετε, είστε μέλος της ομάδας για τη μαθησιακή κινητικότητα. Σε αυτήν την ομάδα, θα συναντηθείτε για τρεις συνεδρίες. Δύο συνεδρίες θα πραγματοποιηθούν με φυσική παρουσία (στις Βρυξέλλες) και μία θα διεξαχθεί σχεδόν ψηφιακά (διαδικτυακά):

- **Συνεδρία 1:** 3-5 Μαρτίου (επί τόπου στις Βρυξέλλες)
- **Συνεδρία 2:** 24-26 Μαρτίου (διαδικτυακά)
- **Συνεδρία 3:** 28-30 Απριλίου (επί τόπου στις Βρυξέλλες)

2. Η αποστολή: Πάνω σε τι θα εργάζομαι;

Όταν 800 τυχαία επιλεγμένοι πολίτες συγκεντρώθηκαν κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης το 2021-22, το αποτέλεσμα των συζητήσεων τόνισε τη σημασία η ΕΕ και τα κράτη μέλη της να «προωθήσουν τις ευρωπαϊκές ανταλλαγές σε διάφορους τομείς, τόσο με φυσική παρουσία όσο και ψηφιακά, συμπεριλαμβανομένων μέσω εκπαιδευτικών ανταλλαγών, twinning, ταξιδιών και επαγγελματικής κινητικότητας (για εκπαιδευτικούς καθώς και για τοπικά εκλεγμένους πολιτικούς)» και να «δημιουργήσουν έως το 2025 έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, εντός του οποίου όλοι και όλες οι πολίτες θα έχουν ίση πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και διά βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές».

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευτεί να προωθήσουν τη διασυνοριακή μαθησιακή κινητικότητα για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες και τους/τις εκπαιδευτικούς ανεξάρτητα από την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, το υπόβαθρο, την κατάσταση της υγείας τους και την περιοχική καταγωγή τους. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να υποβάλει μια πρόταση για μία νέα πολιτική το 2023 με στόχο την προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και όλες στον ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης – ανεξάρτητα από το πού προέρχονται ή σε ποιο στάδιο της ζωής τους βρίσκονται. Συγκαλεί την εν λόγω ομάδα πολιτών, καλώντας τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες να απαντήσουν στην ακόλουθη ερώτηση:

Πώς μπορούμε να κάνουμε τις ευκαιρίες για μαθησιακή κινητικότητα μία πραγματικότητα που να αφορά όλους και όλες;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ήθελε να ζητήσει τη βοήθεια των πολιτών για να καταστεί η μαθησιακή κινητικότητα στην Ευρώπη πιο προσιτή και πιο γνωστή σε κάθε μαθητή και μαθήτρια ή εκπαιδευτικό. Οι πολίτες καλούνται να προσδιορίσουν τα κύρια εμπόδια για τη μαθησιακή κινητικότητα και πώς πρέπει να ενεργήσουμε ώστε για να γίνει αυτή πραγματικότητα για όλους και όλες. Επιπλέον, οι πολίτες καλούνται να λάβουν υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

- την ανάγκη να συμπεριληφθούν πολλαπλές ομάδες εκπαιδευόμενων και εκπαιδευτών, και ιδίως άτομα με λιγότερες ευκαιρίες (λόγω αναπηριών, προβλημάτων υγείας, οικονομικών, κοινωνικών, γεωγραφικών και άλλων εμποδίων) και ομάδες με μικρότερη κινητικότητα (όπως μαθητές και μαθήτριες και εκπαιδευτικοί, μαθητευόμενοι/ες και ασκούμενοι/ες, ενήλικοι στην εκπαίδευση και εκπαιδευτικοί).
- την ανάγκη να διατηρηθεί η κινητικότητα όσο το δυνατόν πιο φιλική προς το περιβάλλον κατά την επιλογή των μέσων μετακίνησης και την προώθηση βιώσιμων πρακτικών, προκειμένου να συμβάλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
- τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις που μπορεί να προσφέρει η ψηφιοποίηση (για παράδειγμα, καλύτερη χρήση των ψηφιακών πλατφορμών για τη μάθηση, την επιτόπου ζύμωση και τη διαδικτυακή μάθηση)
- το δυναμικό της μαθησιακής κινητικότητας για τον διαπολιτισμικό διάλογο, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την προώθηση κοινών αξιών.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριών της ομάδας, οι πολίτες θα λάβουν αρκετές πληροφορίες για να κατανοήσουν το θέμα, να εντοπίσουν εμπόδια και συμβιβασμούς, να συζητήσουν και να δώσουν προτεραιότητα σε λύσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της μαθησιακής κινητικότητας στην Ευρώπη.

Ως μέλος της ομάδας πολιτών, θα λάβετε περισσότερες πληροφορίες από τις παρουσιάσεις των ομιλητών. Θα είστε σε θέση να συζητήσετε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων πιθανών λύσεων, τη σκοπιμότητά τους και τη σημασία τους, σύμφωνα με τις ατομικές και συλλογικές αξίες σας.

Το αποτέλεσμα της εργασίας σας θα αποτελέσουν έναν κατάλογο συστάσεων που θα διαβιβαστεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θα υποστηρίξει τις εργασίες της Επιτροπής σχετικά με μια πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για τη μαθησιακή κινητικότητα.

Στην πρώτη συνεδρία, θα συνθέσετε ένα κοινό όραμα για το μέλλον της μαθησιακής κινητικότητας στην Ευρώπη και θα προσδιορίσετε τις διάφορες ομάδες-στόχους που πρέπει να εξετάσουμε για να κάνουμε τη μαθησιακή κινητικότητα πραγματικότητα για όλους και όλες.

Με την υποστήριξη εξωτερικών ομιλητών, θα εμβαθύνετε στην κατανόηση του θέματος και των διαφόρων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που αυτό περιλαμβάνει. Σε αυτή τη συνεδρία, θα μοιραστείτε και θα ακούσετε και άλλους πολίτες σχετικά με τις δυνατότητες, αλλά και τις προκλήσεις της μαθησιακής κινητικότητας για τον διαπολιτισμικό διάλογο. Θα εξετάσετε επίσης τις αναδυόμενες τάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν τη μαθησιακή κινητικότητα στο μέλλον, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η κλιματική αλλαγή.

Στη δεύτερη συνεδρία, θα αξιοποιήσετε το κοινό όραμα, τις ομάδες-στόχους και τις αναδυόμενες τάσεις που εντοπίστηκαν στη συνεδρία 1 για να συζητήσετε λεπτομερέστερα τα κύρια εμπόδια και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διάφορες ομάδες ευρωπαίων πολιτών όσον αφορά τη μαθησιακή κινητικότητα. Θα προσκαλέσουμε πολλούς φορείς που εργάζονται στον τομέα της κινητικότητας, οι οποίοι θα μοιραστούν μαζί σας ένα ευρύ φάσμα προοπτικών για το θέμα. Αυτό θα σας επιτρέψει να αξιολογήσετε καλύτερα τις υπάρχουσες ιδέες και λύσεις στο τραπέζι και να προσδιορίσετε περιθώρια βελτίωσης.

Στην τρίτη και τελευταία σύνοδο, θα ενοποιήσετε τις συστάσεις σας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο αύξησης της μαθησιακής κινητικότητας στην Ευρώπη, επισημαίνοντας βασικούς τομείς βελτίωσης και δίνοντας προτεραιότητα στις πιο ελπιδοφόρες λύσεις για διαφορετικές ομάδες.

3. Το θέμα: Τι πρέπει να γνωρίζω για τη μαθησιακή κινητικότητα;

Τώρα που γνωρίζετε λίγο περισσότερα για τη διαδικασία, ας επικεντρωθούμε στο ίδιο το θέμα. Συγκεντρώσαμε αυτήν τη σύντομη ενότητα για να σας βοηθήσουμε να εισαχθείτε σε αυτό το πολύπλευρο ζήτημα. Φυσικά, δεν μπορούμε να καλύψουμε όλες τις πτυχές μέσα σε λίγες σελίδες και θα λαμβάνετε πιο λεπτομερείς πληροφορίες καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών της ομάδας. Ελπίζουμε ότι αυτή η ενότητα θα σας δώσει τις πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε τις παρουσιάσεις και να συμβάλετε στις συζητήσεις και τις δραστηριότητες της επιτροπής.

Ποιο είναι το πολιτικό πλαίσιο της «μαθησιακής κινητικότητας»;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ιστορικό 35 και πλέον ετών στην προώθηση προγραμμάτων και στρατηγικών για την ενίσχυση της κινητικότητας των πολιτών και την προώθηση των διασυνοριακών ανταλλαγών και της συνεργασίας στον τομέα της μάθησης.

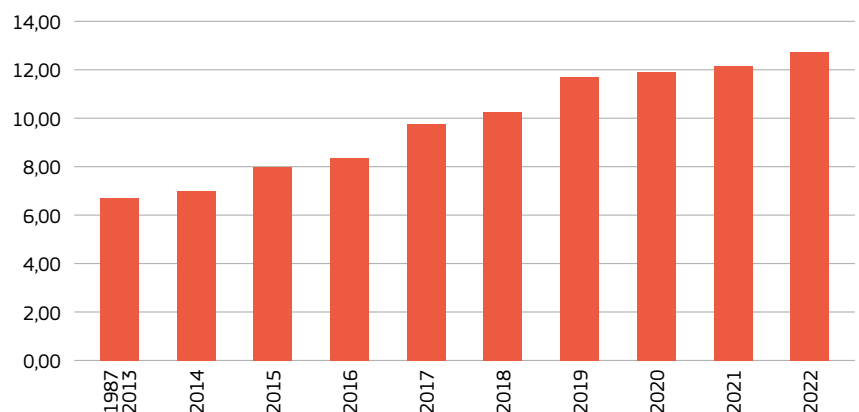
Η ενίσχυση της μαθησιακής κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί βασική πτυχή της πολιτικής της ΕΕ για την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Στόχος είναι η προώθηση της μεγαλύτερης κινητικότητας φοιτητών/ριών, εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης εντός της ΕΕ. Ο στόχος αυτός συνδέεται στενά με τον ευρύτερο στόχο της ΕΕ για την προώθηση μιας πιο ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της απασχολησιμότητας των πολιτών της ΕΕ. Η ΕΕ θεωρεί τη μαθησιακή κινητικότητα ως έναν τρόπο για την αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης και των πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών και για να τους βοηθήσει να αποκτήσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται

Μεταξύ αυτών των δράσεων της ΕΕ, το Erasmus+ είναι το κύριο πρόγραμμα της ΕΕ για την υποστήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη.

- Το κύριο χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι η υποστήριξη της λεγόμενης «μαθησιακής κινητικότητας», η οποία είναι η παραμονή στο εξωτερικό για ορισμένο χρονικό διάστημα σε ένα μαθησιακό περιβάλλον, όπως π.χ. σε ένα πανεπιστήμιο, ένα σχολείο ή ακόμα και μια επιχείρηση.
- Είναι ανοικτό σε ένα ευρύ φάσμα συμμετεχόντων, όπως φοιτητές/φοιτήτριες, εκπαιδευόμενοι/ες στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ασκούμενοι/ες και μαθητευόμενοι/ες, μαθητές και μαθήτριες, ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες, διδακτικό και εκπαιδευτικό προσωπικό, νέοι/ες και εργαζόμενοι/ες στον τομέα της νεολαίας¹ ή προπονητές/προπονήτριες αθλητισμού.
- Η μαθησιακή κινητικότητα τους δίνει τη δυνατότητα να ταξιδέψουν στο εξωτερικό για μια περίοδο σπουδών, μια πρακτική άσκηση ή μια ανταλλαγή νέων, να αναπτύξουν τις γνώσεις, τις δεξιότητές τους (συμπεριλαμβανομένων των γλωσσικών ικανοτήτων τους) και την απασχολησιμότητά τους.

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ERASMUS+ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ

(πηγή: Ετήσια έκθεση Erasmus+ 2021, σ. 17)

ΣΩΡΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ERASMUS+, ΟΛΕΣ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (το σύνολο ξεκίνησε ανά έτος σε εκατομμύρια από το 1987, το 2022 είναι ανεπίσημο)

σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις γνώσεις ξένων γλωσσών. Η μαθησιακή κινητικότητα συμβάλλει επίσης στην κατανόηση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων, τα οποία αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο για τη συνοχή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη, ως πυρήνα του ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδιάζει να αναλάβει δράση για να δώσει τη δυνατότητα σε όλους/ες τους εκπαιδευόμενους/ες, τους/τις εκπαιδευτικούς και το προσωπικό ώστε να μετακινούνται ευκολότερα μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε διάφορες χώρες και, ως εκ τούτου, να καταστήσει τις περιόδους μάθησης στο εξωτερικό για όλους κανόνα και όχι εξαίρεση. Η νέα πρωτοβουλία θα έχει ως στόχο να αυξήσει τις ευκαιρίες μάθησης στο εξωτερικό στην ΕΕ για όλους, σε όλους τους τομείς (σχολική εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τριτοβάθμια εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, νεολαία και

αθλητισμός) και σε όλα τα επίπεδα τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της εν λόγω ομάδας πολιτών, η Επιτροπή θα προτείνει τρόπους υπέρβασης των εμποδίων και παροχής κινήτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης στη διακρατική μαθησιακή κινητικότητα και τρόπους αντιμετώπισης των νέων εξελίξεων στα μαθησιακά πρότυπα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι πιο ευέλικτες, μεικτές και εικονικές μορφές μάθησης, καθώς και η ανάγκη για πιο βιώσιμα ταξίδια, συμπεριφορές και πρακτικές.

Ρόλος της ΕΕ και των κρατών μελών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμπληρωματική αρμοδιότητα στους τομείς πολιτικής της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού, πράγμα που σημαίνει ότι έχει υποστηρικτικό ρόλο στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στους τομείς αυτούς. Η ΕΕ εργάζεται επίσης για την προώθηση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και για την υποστήριξη της ανάπτυξης κοινών προτύπων ποιότητας για τη μάθηση. Επιπλέον, η ΕΕ παρέχει χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες σε αυτούς τους τομείς μέσω διαφόρων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, όπως το πρόγραμμα Erasmus+. Ωστόσο, η ΕΕ δεν έχει την εξουσία να νομοθετεί για την εκπαίδευση ή για αυτούς τους άλλους τομείς, καθώς αυτό αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση: Ποιες είναι οι διαφορές;

ΤΥΠΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ	ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ	ΑΤΥΠΗ ΜΑΘΗΣΗ
Προγραμματισμένη και δομημένη μάθηση (η μάθηση είναι ο στόχος των δραστηριοτήτων που ασχολούνται με τους μαθητές και τις μαθήτριες και ακολουθείται ένα αναλυτικό πρόγραμμα) που συμβαίνει μέσα στα εκπαιδευτικά συστήματα με σκοπό την απόκτηση ενός διπλώματος ή πτυχίου.	Προγραμματισμένη και δομημένη μάθηση που συμβαίνει στα μαθήματα που διδάσκονται. Περιλαμβάνει εργαστήρια, σεμινάρια και εκπαιδεύσεις καθώς και ιδιαίτερα μαθήματα και μαζικά, ανοικτά διαδικτυακά μαθήματα που λαμβάνονται με σκοπό την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων.	Η μάθηση πραγματοποιείται με φυσικό τρόπο (σε αντίθεση με έναν προγραμματισμένο και δομημένο τρόπο) ως μέρος ποικίλων δραστηριοτήτων (π.χ. ψηφιακές δεξιότητες που αναπτύσσονται μέσω δραστηριοτήτων αναψυχής).

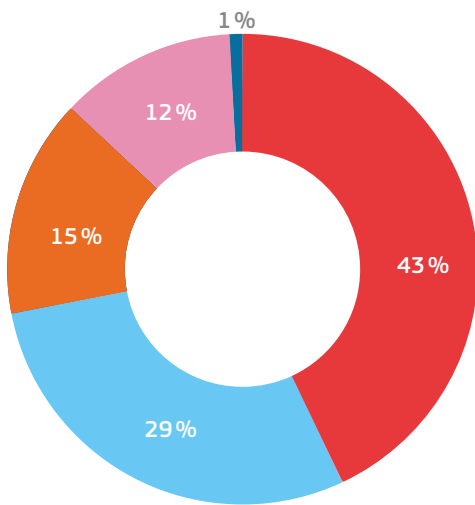
¹ Άτομα που εργάζονται με νέους/νέες για να υποστηρίξουν την ανάπτυξή τους, χρησιμοποιώντας μη τυπικές και άτυπες μεθόδους

Ποιοι είναι οι διαφορετικοί τύποι της μαθησιακής κινητικότητας;

Όταν οι άνθρωποι σκέφτονται τις δραστηριότητες μαθησιακής κινητικότητας, τείνουν να σκέφτονται τους νέους και τις νέες που συμμετέχουν σε ανταλλαγές ως μέσων των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, η μαθησιακή κινητικότητα είναι ένας πολύ ευρύτερος όρος που περιλαμβάνει όλους τους εκπαιδευόμενους και τις εκπαιδευόμενες και τους εκπαιδευτικούς.

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ERASMUS+ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

(πηγή: Ετήσια έκθεση Erasmus+ 2021, σ. 29)

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2021 ΑΝΑ ΠΕΔΙΟ

Για παράδειγμα, το προσωπικό της σχολικής εκπαίδευσης ή της εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να συμμετέχει σε δραστηριότητες ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας, όπως η παρακολούθηση εν ώρα εργασίας (job shadowing), η παρακολούθηση μαθημάτων και η διδασκαλία ή η συμμετοχή σε διασυννοριακές αποστολές κατάρτισης. Αυτό σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αποκτήσουν μοναδικές εμπειρίες και να ακολουθήσουν ένα ευρύτερο σύνολο πρακτικών για να βελτιώσουν τον δικό τους τρόπο διδασκαλίας ή την καλύτερη οργάνωση της μάθησης.

Ως άλλο παράδειγμα, οι ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας είναι επίσης διαθέσιμες για τους εκπαιδευόμενους και τις εκπαιδευόμενες στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK), η οποία είναι η παροχή δεξιοτήτων και γνώσεων που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, επάγγελμα ή επάγγελμα στο οποίο ο φοιτητής ή ο εργαζόμενος επιθυμεί να συμμετάσχει. Η κινητικότητα στην EEK μπορεί να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους βελτιωμένες επαγγελματικές δεξιότητες που διευκολύνουν την απασχολησιμότητά τους, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους στις ξένες γλώσσες, των κοινωνικών τους ικανοτήτων και της πολιτιστικής τους συνείδησης.

Τα παραδείγματα αυτά καταδεικνύουν ότι η μαθησιακή κινητικότητα δεν αποτελεί μόνο ευκαιρία για τους νέους και τις νέες που σπουδάζουν, αλλά και για ανώτερο και έμπειρο προσωπικό. Οι **διάφοροι τύποι της μαθησιακής κινητικότητας** μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- 1. Κινητικότητα των μαθητών/ριών:** αναφέρεται στη μετακίνηση μαθητών/ριών σχολείων, εκπαιδευόμενων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων εντός ή εκτός της ΕΕ. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προγράμματα σπουδών στο εξωτερικό, προγράμματα ανταλλαγών και άλλες μορφές διεθνών σπουδών.
- 2. Κινητικότητα των εκπαιδευτικών και του προσωπικού:** αναφέρεται στη μετακίνηση των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών της εκπαίδευσης και της κατάρτισης μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων εντός ή εκτός της ΕΕ. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προγράμματα ανταλλαγής εκπαιδευτικών, παρακολούθηση της εργασίας (μάθηση μέσω της εργασίας όπου ένα άτομο ξοδεύει χρόνο παρατηρώντας και δουλεύοντας μαζί με έναν ή μια πιο έμπειρο/η συνάδελφο) και άλλες μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης. Σε αυτό περιλαμβάνονται επίσης προπονητές αθλημάτων (προσωπικό αθλητικών οργανώσεων, κυρίως σε τοπικό επίπεδο).
- 3. Κινητικότητα μαθητευόμενων και ασκούμενων:** αναφέρεται στη ανταλλαγή νέων μεταξύ εταιριών ή οργανισμών εντός ή εκτός της ΕΕ με σκοπό τη μαθητεία ή την πρακτική άσκησή τους.
- 4. Κινητικότητα της μάθησης ενηλίκων:** αναφέρεται στην κινητικότητα ενηλίκων εκπαιδευόμενων με σκοπό τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες τυπικής και μη* τυπικής μάθησης.
- 5. Μη τυπική και άτυπη κινητικότητα των νέων:** αφορά κατά βάση ανταλλαγές νέων και την κινητικότητα νεαρών εργαζομένων.
- 6. Διαδικτυακή και εικονική κινητικότητα:** αναφέρεται στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για τη διευκόλυνση της κινητικότητας, όπως διαδικτυακά μαθήματα, εικονικές ανταλλαγές και άλλες μορφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Φυσικά, η ευκαιρία μαθησιακής κινητικότητας που παρέχεται είναι διαφορετική ανάλογα με την προσφερόμενη μαθησιακή δραστηριότητα. Κάθε τύπος κινητικότητας έχει τα δικά του ειδικά χαρακτηριστικά, στόχους και ομάδες-στόχους. Ωστόσο, η συνολική φιλοδοξία της ευκαιρίας παραμένει η ίδια: η βελτίωση των μαθησιακών επιδόσεων, η αύξηση των γλωσσικών ικανοτήτων, η ενίσχυση της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης και η βελτίωση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις διαφορετικές προσεγγίσεις της μάθησης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

των συμμετεχόντων είναι είτε
95% ικανοποιημένοι/ες είτε **πολύ**
99% ικανοποιημένοι/ες από την
κινητικότητα τους
θα συνιστούσε την **εμπειρία**

78% έχει βελτιώσει τις γνώσεις
τους σε ξένες γλώσσες, ενώ

87% δηλώνει ότι οι **ξένες γλώσσες**
είναι σημαντικές

75% πιστεύει ότι έχει καλύτερες
ευκαιρίες σταδιοδρομίας

76% έχει μια **καλύτερη εικόνα**
της μελλοντικής του σταδιοδρομίας

83% θα ήθελε να εργαστεί
σε ένα **διεθνές**
περιβάλλον

89% των ερωτηθέντων αισθάνονται ότι
γνωρίζουν καλύτερα τις
ευρωπαϊκές αξίες

73% ότι ενδιαφέρονται περισσότερο για τα
ευρωπαϊκά θέματα

64% ότι αισθάνονται περισσότερο
Ευρωπαίοι/ες

89% πιστεύει ότι έχει
ευαισθητοποιηθεί στο θέμα
της **ανεκτικότητάς του**

Ποια οφέλη μπορούμε να αναμένουμε από την ενίσχυση της μαθησιακής κινητικότητας;

Στις συστάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες συνέσπασαν σαφώς ότι οι ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας θα πρέπει να προωθηθούν και να καταστούν προσβάσιμες σε όλα τα κράτη μέλη για όλους, ανεξάρτητα από την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, το ιστορικό και τα οικονομικά μέσα. Αυτό δείχνει ότι η υλοποίηση της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και όλες αποτελεί προτεραιότητα για τους πολίτες στην Ευρώπη.

Η μαθησιακή κινητικότητα αποτελεί ισχυρή κινητήρια δύναμη για τη βελτίωση της ποιότητας των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των οργανισμών και των ενδιαφερόμενων μερών που εμπλέκονται σε μη τυπικά και άτυπα πλαίσια μάθησης και στις εργασίες για τη νεολαία. Η μαθησιακή κινητικότητα μπορεί να ενισχύσει τις διαπολιτισμικές ικανότητες και τη συμμετοχικότητα με την ιδιότητα του πολίτη. Οι συμμετέχοντες δεν μαθαίνουν μόνο από το υλικό που μελετούν, αλλά και από την πρακτική συμμετοχή τους σε διασυνοριακές δραστηριότητες. Οι διασυνοριακές εμπειρίες συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση θετικών στάσεων έναντι της ΕΕ και στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας. Τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση της επέκτασης της μαθησιακής κινητικότητας θα ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να καταστήσουν τις εμπειρίες κινητικότητας πολύτιμο μέρος όλων των διαδρομών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενσωματώσουν την ευκαιρία για κινητικότητα στα

προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης με βάση την εργασία, όπως οι περίοδοι πρακτικής άσκησης και μαθητείας.

Ένα πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, το διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος Erasmus 2021-2027, θα επιτρέψει σε περισσότερους ανθρώπους να επωφεληθούν από πολύτιμες περιόδους μάθησης και κατάρτισης στο εξωτερικό, αποκτώντας γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Αναμένεται επίσης να συμβάλει στην προώθηση περισσότερο συμμετοχικών, φιλικών προς το περιβάλλον, ψηφιακά έτοιμων και ισορροπημένων μορφών μαθησιακής κινητικότητας. Η πρωτοβουλία θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στην περαιτέρω διεθνοποίηση, τη συνεργασία και τη βελτίωση της ποιότητας των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των οργανώσεων και των ενδιαφερόμενων μερών που εμπλέκονται σε πλαίσια μη τυπικής και άτυπης μάθησης καθώς στην εργασία των νέων.

Εν ολίγοις, η ενίσχυση της μαθησιακής κινητικότητας στην ΕΕ μπορεί να αποφέρει **ορισμένα οφέλη**:

- Πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία: τα προγράμματα κινητικότητας εκθέτουν τα άτομα σε διαφορετικούς πολιτισμούς, γλώσσες και τρόπους σκέψης, γεγονός που μπορεί να διευρύνει τις προοπτικές τους και να προωθήσει τη διαπολιτισμική κατανόηση.
- Προσωπική ανάπτυξη: Τα προγράμματα κινητικότητας μπορούν να είναι μια πολύτιμη εμπειρία ζωής που μπορεί να προωθήσει την προσωπική ανάπτυξη και την αυτοπεποίθηση.
- Βελτίωση της απασχολησιμότητας: Τα προγράμματα μαθησιακής κινητικότητας μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και γνώσεις, οι οποίες μπορούν να τα καταστήσουν πιο ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας και να βελτιώσουν τις προοπτικές σταδιοδρομίας τους.
- Δικτύωση και ευκαιρίες σταδιοδρομίας: Τα προγράμματα κινητικότητας μπορούν να παρέχουν ευκαιρίες σε άτομα να συναντηθούν και να δικτυωθούν με επαγγελματίες από άλλες χώρες, γεγονός που μπορεί να ανοίξει νέες ευκαιρίες σταδιοδρομίας.
- Διεθνής συνεργασία και κατανόηση: Τα προγράμματα κινητικότητας μπορούν να ενισχύσουν τη συνεργασία και την κατανόηση μεταξύ των χωρών, γεγονός που μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις.
- Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης: Οι εμπειρίες κινητικότητας μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και προωθώντας την καινοτομία.
- Συμβολή στη συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Τα προγράμματα κινητικότητας μπορούν να ενισχύσουν την αίσθηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, να προωθήσουν τις κοινές αξίες της ΕΕ και να συμβάλουν στην ανάπτυξη συνοχής εντός της ΕΕ.

² Στρατηγική ένταξης και πολυμορφίας του Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Σύνδεσμος: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

Τι μπορεί να εμποδίσει τη μαθησιακή κινητικότητα;

Στην έρευνα του Ευρωβαρόμετρου του 2022 για τη νεολαία και τη δημοκρατία στο Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας, μόνο το 15% των νέων που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι έχουν συμμετάσχει σε σπουδές, κατάρτιση ή μαθητεία σε άλλη χώρα της ΕΕ. Ταυτόχρονα, το ενδιαφέρον για τη μαθησιακή κινητικότητα είναι υψηλό. Η ίδια έρευνα υπογράμμισε επίσης ότι οι νέοι θεωρούν ότι η βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της ελεύθερης κυκλοφορίας των σπουδαστών, των μαθητευομένων, των μαθητών, κ.λπ., βρίσκεται στους τρεις κορυφαίους τομείς εστίασης για το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας. Γιατί τέτοιο χάσμα;

Παρόλο που οι διακρατικές δραστηριότητες μαθησιακής κινητικότητας έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά πολύτιμες εμπειρίες για τους ανθρώπους όσον αφορά την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την προσωπική, εκπαιδευτική και επαγγελματική τους

εξέλιξη, καθώς και για τη συμμετοχή στα κοινά και την κοινωνική ένταξη, υπάρχουν σημαντικά εμπόδια. Μερικά από τα πιο συναφή **εμπόδια που αναγνωρίστηκαν στη μαθησιακή κινητικότητα** είναι τα ακόλουθα:

Όπως προαναφέρθηκε, λιγότεροι από ένας στους πέντε νέους στην ΕΕ έχουν πραγματοποιήσει σπουδές, κατάρτιση ή μαθητεία σε άλλη χώρα της ΕΕ, και αυτό οφείλεται σε ευρύ φάσμα εμποδίων. Τα εμπόδια περιλαμβάνουν την έλλειψη οικονομικών μέσων, τη δυσκολία επαρκούς προετοιμασίας για την κινητικότητα (π.χ. ανάπτυξη δεξιοτήτων ξένων γλωσσών), καθώς και την έλλειψη ευαισθητοποίησης, κινήτρων και υποστήριξης για τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς ώστε να συμμετάσχουν στη μαθησιακή κινητικότητα. Στα πρόσθετα εμπόδια συγκαταλέγονται η έλλειψη ευκαιριών που να ανταποκρίνονται στα συμφέροντα, τα εμπόδια που δημιουργούνται από τις αναπηρίες, τα διοικητικά και νομικά εμπόδια, καθώς και τα ασυνάρτητα συστήματα και δράσεις που εφαρμόζονται από τα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ και σε επίπεδο ΕΕ.

Φυσικά, τα εμπόδια αυτά μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τον συγκεκριμένο τύπο δραστηριότητας στα πλαίσια της μαθησιακής κινητικότητας που πραγματοποιείται. Για παράδειγμα, μόνο μια μειοψηφία καθηγητών και καθηγητριών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει μεταβεί στο εξωτερικό, ενώ το αντικείμενο που διδάσκεται κάθε φορά επηρεάζει σημαντικά τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες κινητικότητας.³ Για τη μακροπρόθεσμη κινητικότητα των μαθητών, υπάρχουν πολλαπλά εμπόδια στην αναγνώριση των περιόδων μάθησης στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένης μιας ποικιλίας πολιτικών αναγνώρισης, πρακτικών και αβεβαιότητας σχετικά με τη διαδικασία αναγνώρισης.⁴ Για φοιτητές και φοιτήτριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οικονομική επιβάρυνση θεωρείται μεγάλο εμπόδιο στην κινητικότητα, μαζί με τον διαχωρισμό από την οικογένεια και τους φίλους.⁵ Επιπλέον, οι πιθανές δυσκολίες μάθησης σε διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα διδασκαλίας του ιδρύματος προέλευσης μπορεί να είναι ένας αποθαρρυντικός παράγοντας.⁶ Παρόμοιες προκλήσεις επηρεάζουν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Ειδικότερα για τους μαθη-

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

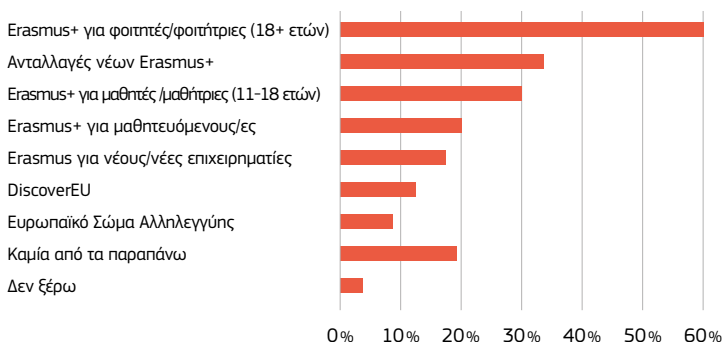
(πηγή: Flashbarometer 502 Summary, 2022, σ. 8)

ΤΙ ΣΑΣ ΕΜΠΟΔΙΣΕ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΤΕ ΣΕ ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ;
(περισσότερες απαντήσεις)

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(πηγή: Flashbarometer 502 Περίληψη, 2022, σ. 10)

ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΣΕ ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΕΕ ΕΧΕΤΕ ΑΚΟΥΣΕΙΣ;
(περισσότερες απαντήσεις)

³ ΕΥΡΥΔΙΚΗ, Εκπαιδευτικοί στην Ευρώπη: Καριέρα, Ανάπτυξη και Ευημερία, 2021

⁴ Προπαρασκευαστική ενέργεια «Δίκτυο εμπειρογνομόνων για την αναγνώριση των αποτελεσμάτων των περιόδων μάθησης στο εξωτερικό στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» (2019-2021) EAC-2019-0620.

⁵ Το έργο EUROSTUDENT. Σύνδεσμος: <https://www.eurostudent.eu/>

⁶ «Εάν τα μαθήματα στη χώρα καταγωγής διδάσκονταν σε άλλη γλώσσα από αυτή της χώρας καταγωγής - κυρίως αγγλικά - οι πιθανότητες να σπουδάσει κανείς στο εξωτερικό είναι σχεδόν τρεις φορές υψηλότερες», σύμφωνα με την πιλοτική έρευνα EUROGRADUATE. Σύνδεσμος: <https://www.eurograduate.eu/>

⁷ Παράγοντες που διευκολύνουν και αποδυναμώνουν τη διασυνοριακή, μακροπρόθεσμη κινητικότητα των μαθητευομένων. Στοιχεία από έρευνες σε επίπεδο χώρας και έργου. Σύνδεσμος: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf

τευόμενους και τις μαθητευόμενες, η κινητικότητα παρεμποδίζεται από οικονομικούς περιορισμούς, διοικητικό φόρτο και γλωσσικά εμπόδια. Επιπλέον, υπάρχουν διαφορές στις αμοιβές, τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας καθώς και το νομικό καθεστώς των μαθητευόμενων. Οι εργοδότες είναι επίσης συχνά απρόθυμοι να συμμετάσχουν και να υποστηρίξουν την κινητικότητα.⁷

Η λύση για την ενίσχυση της μαθησιακής κινητικότητας για μια ομάδα μπορεί να μην είναι η ίδια όπως για μια άλλη ομάδα. Όταν σκεφτόμαστε τρόπους για να κάνουμε τη μαθησιακή κινητικότητα πραγματικότητα για όλους και όλες, είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου το διαφορετικό για κάθε κοινωνική ομάδα και τα συγκεκριμένα προβλήματα που η κάθε μία αντιμετωπίζει.

Ποια εργαλεία και ποιες προσεγγίσεις τίθενται επί τάπητος;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί να συγκεντρώσει τις απόψεις των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα βασικά εμπόδια και κίνητρα για τη μαθησιακή κινητικότητα. Αυτό θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα στην άρση των εμποδίων και στη δημιουργία κινήτρων, τα οποία θεωρούνται τα πλέον συναφή από τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, σε αυτή τη διαδικασία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ήθελε να μάθει τις απόψεις σας σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι μαθησιακές κινητικότητες μπορούν να υποστηρίξουν την πράσινη μετάβαση, τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν καλύτερα τα ψηφιακά εργαλεία (π.χ. να αποκομίσουν όλα τα οφέλη που προσφέρουν οι ευέλικτοι μορφώτυποι μάθησης που συνδυάζουν φυσική και εικονική μάθηση και τη χρήση ψηφιακών πλατφορμών), καθώς και τον τρόπο με τον οποίο η μαθησιακή κινητικότητα θα μπορούσε να γίνει πιο συμμετοχική.

Ο στόχος είναι να καταστούν οι περίοδοι μάθησης στο εξωτερικό μια κανονικότητα και όχι μια εξαίρεση. Πιο συγκεκριμένα, να αυξηθούν οι ευκαιρίες μάθησης και διδασκαλίας στο εξωτερικό εντός και εκτός της ΕΕ για όλους, όχι μόνο για ορισμένες ομάδες. Αυτό περιλαμβάνει διάφορες μορφές μάθησης, όπως η τυπική, η μη τυπική και η άτυπη μάθηση. Επιπλέον, περιλαμβάνει διάφορες ομάδες, όπως εκπαιδευτικούς, μαθητευόμενους, ασκούμενους, μαθητές σχολείων, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας και της νεολαίας, ενήλικες εκπαιδευόμενους και αθλητικό προσωπικό.

Η υλοποίηση της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και όλες θα απαιτήσει μεγάλη προσπάθεια και καινοτόμο σκέψη. Μεταξύ όλων όσων πρέπει να αντιμετωπίσουμε, πρέπει:

- να προσδιοριστούν τα εμπόδια στη μαθησιακή κινητικότητα, έτσι ώστε περισσότεροι άνθρωποι να έχουν το κίνητρο και τη δέσμευση για αποκτήσουν μία εμπειρία στα πλαίσια της μαθησιακής κινητικότητας
- να παρέχουμε καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο υπέρβασης των διαφόρων εμποδίων στη μαθησιακή κινητικότητα, καθώς μπορεί να είναι ευκολότερο να επισημανθούν τα προβλήματα παρά να βρεθούν όντως λύσεις για την επίλυσή τους
- να προωθήσουμε τη μαθησιακή κινητικότητα και να προσδιορίσουμε πιθανά κίνητρα ώστε να το γνωρίζουν όλοι και όλες πως μπορούν δυνητικά να επωφεληθούν από μια ευκαιρία μαθησιακής κινητικότητας
- να καταστήσουμε τη μαθησιακή κινητικότητα περισσότερο κοινωνικά συμπεριληπτική και προσβάσιμη σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως σε άτομα με αναπηρίες και άτομα χαμηλού εισοδήματος

08/02/2023: Έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης για το μέλλον της μαθησιακής κινητικότητας

Παράλληλα με την ομάδα πολιτών στην οποία συμμετέχετε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επίσης διεξάγει και άλλες στοχευμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στις 8 Φεβρουαρίου 2023 ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση με στόχο την ενημέρωση των πολιτών και όλων των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με την επικείμενη πρόταση για την επικαιροποίηση του πλαισίου μαθησιακής κινητικότητας της ΕΕ και τη συγκέντρωση στοιχείων και απόψεών τους σχετικά το θέμα.

Η πρόταση θα επικαιροποιήσει το ισχύον πλαίσιο μαθησιακής κινητικότητας της ΕΕ, ώστε να μπορούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να μετακινούνται ευκολότερα μεταξύ εκπαιδευτικών συστημάτων και να προωθείται η μαθησιακή κινητικότητα ως ευκαιρία για όλους και όλες. Τα κύρια εμπόδια για τη συμμετοχή στη μαθησιακή κινητικότητα και οι τρόποι αντιμετώπισής τους θα συζητηθούν μέσω δημόσιας διαβούλευσης με τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι εκπαιδευόμενοι, οι εκπαιδευτικοί, το προσωπικό σε όλους τους τομείς εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, οι μαθητευόμενοι και το προσωπικό του αθλητισμού. Ειδικά οι οργανισμοί που στέλνουν και δέχονται συμμετέχοντες σε δραστηριότητες κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών, είναι ευπρόσδεκτοι να μοιραστούν τα σχόλιά τους. Πολύτιμα είναι επίσης τα στοιχεία που προέρχονται από τους φορείς λήψης αποφάσεων, τις οργανώσεις ενδιαφερομένων μερών και την έρευνα.

Η πρόσκληση υποβολής στοιχείων και το ερωτηματολόγιο δημόσιας διαβούλευσης που διατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ θα είναι παραμείνει ανοικτή για 12 εβδομάδες. Μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στη **πύλη Have your Say**.

- να καταστεί η μαθησιακή κινητικότητα πιο φιλική προς το περιβάλλον, εστιάζοντας σε πιο βιώσιμα ταξίδια, συμπεριφορές και πρακτικές
- να συνδεθεί η μαθησιακή κινητικότητα περισσότερο με τις ευκαιρίες ψηφιακής μάθησης, λαμβάνοντας υπόψη πιο ευέλικτες, μεικτές και εικονικές μορφές μάθησης
- καλύτερη αναγνώριση των προσόντων που αποκτώνται μέσω προγραμμάτων κινητικότητας
- να απλουστευθούν οι διοικητικές διαδικασίες ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ατόμων σε προγράμματα κινητικότητας
- να διευκολύνουμε την πρόσβαση σε πληροφορίες και υποστήριξη ώστε να βοηθούνται τα άτομα να βρίσκουν και να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας
- ενθάρρυνση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε προγράμματα στήριξης και κινητικότητας.

Μπορείτε να βρείτε ένα γλωσσάρι με τους πιο σημαντικούς όρους εδώ:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Category:Education_and_training_glossary

4. Πρακτικές πληροφορίες

Ανυπομονούμε να σας καλωσορίσουμε στην επόμενη γενιά ομάδων πολιτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ξεκινά την Παρασκευή 3 Μαρτίου στις Βρυξέλλες, στο Βέλγιο. Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας στείλουμε τις πρακτικές πληροφορίες για να προετοιμαστείτε για το ταξίδι σας και τη συμμετοχή σας στη συνάντηση. Μια υπενθύμιση:

Δύο συνεδρίες θα πραγματοποιηθούν με φυσική παρουσία (στις Βρυξέλλες) και μία θα διεξαχθεί σχεδόν ψηφιακά (διαδικτυακά):

- **Συνεδρία 1**
3-5 Μαρτίου
(επί τόπου στις Βρυξέλλες)
- **Συνεδρία 2**
24-26 Μαρτίου
(διαδικτυακά)
- **Συνεδρία 3**
28-30 Απριλίου
(επί τόπου στις Βρυξέλλες)

1. ΚΑΛΥΨΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Θα σας παρέχεται ημερήσια αποζημίωση (επίδομα για την κάλυψη των εξόδων διαβίωσης) ύψους 90,00 € ανά συνέδριο και ημέρα ταξιδιού. Οι ημερήσιες αποζημιώσεις καταβάλλονται μετά τη συμμετοχή στη συνεδρίαση βάσει καταλόγου παρουσιών.

2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΣΑΣ

Έχετε λάβει ή θα λάβετε το δρομολόγιο και το ηλεκτρονικό εισιτήριο για το ταξίδι σας. Εάν έχετε περαιτέρω απορίες σχετικά με την οργάνωση του ταξιδιού σας, ενημερώστε μας επικοινωνώντας μαζί μας στο info@futureeu.events

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Μετακινήσεις κατά την άφιξή σας: Κατά την άφιξή σας στο αεροδρόμιο/σιδηροδρομικό σταθμό, οι οικοδέσποινες της Νέας γενιάς ομάδων ευρωπαίων πολιτών (αφίσα) θα σας καλωσορίσουν και θα σας συνοδεύσουν στο λεωφορείο μεταφοράς. Εάν αντιμετωπίζετε δυσκολίες στην εύρεση των οικοδέσποινων, καλέστε στο 00 32 - 478 79 68 53 ή στο 00 32 - 478 79 68 63 μεταξύ 7:00 π.μ. και 9:00 μ.μ.

Με αεροπλάνο: Στο αεροδρόμιο, μετά την παραλαβή των αποσκευών σας, παρακαλούμε απευθυνθείτε στο γραφείο υποδοχής (courtesy desk) που βρίσκεται στον τερματικό των αφίξεων, όπου και θα σας περιμένουν οι οικοδέσποίνες μας.

Με το τρένο: Στο σιδηροδρομικό σταθμό Midi των Βρυξελλών, παρακαλούμε κατευθυνθείτε στην καφετέρια Prêt à Manger, όπου και θα σας περιμένουν οι οικοδέσποίνες μας, μαζί με το συμβούλιο καλωσορίσματος και το μπάνερ του συνεδρίου.

Μόλις φτάσετε στις Βρυξέλλες: Από τα ξενοδοχεία έως τις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα

οργανωθούν ομαδικές μεταφορές με λεωφορείο από τα ξενοδοχεία στο κτίριο του συνεδρίου. Παρακαλείστε να παρουσιαστείτε στην κεντρική αίθουσα του ξενοδοχείου πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης. Η ομάδα μας θα σας δείξει το δρόμο για τα οχήματα. Εάν ωστόσο προτιμάτε να φτάσετε στις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μόνοι σας, παρακαλούμε να ενημερώσετε την ομάδα υποστήριξης μας πριν από την αναχώρηση.

Μόλις φτάσετε στις Βρυξέλλες: Από τις κοινωνικές εκδηλώσεις έως τα ξενοδοχεία. Μετά τη συνάντηση, ενδέχεται να προσκληθείτε σε κοινωνικές εκδηλώσεις και να οργανωθούν ομαδικές μεταφορές με λεωφορείο από τις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τόπο διεξαγωγής τους. Μετά το δείπνο, θα οργανωθούν ομαδικές μεταφορές με λεωφορείο από το εστιατόριο στα ξενοδοχεία.

Μεταφορές κατά την αναχώρηση: Θα κανονίσουμε την μεταφορά πίσω στο αεροδρόμιο/σιδηροδρομικό σταθμό για όλους τους συμμετέχοντες από το ξενοδοχείο, όπου αυτοί διαμένουν. Ένας πίνακας ανακοινώσεων θα αναγράφει την ώρα αναχώρησης στο λόμπι του ξενοδοχείου.

ΔΙΑΜΟΝΗ

Η ομάδα μας θα σας καλωσορίσει κατά την άφιξή σας στο ξενοδοχείο, θα σας παράσχει μια έντυπη ατζέντα και όλες τις σχετικές πληροφορίες. Έχει γίνει κράτηση για ένα μονόκλινο δωμάτιο με πρωινό και δωρεάν Wi-Fi. Ανατρέξτε στο email της κράτησής σας. Παρακαλείστε να σημειώσετε ότι όλα τα πρόσθετα (π.χ. μίνι μπαρ, υπηρεσία δωματίου, τηλέφωνο, μπαρ ξενοδοχείου, υπηρεσία πλυντηρίου, check-in νωρίς ή check-out αργά κ.λπ.) εμπίπτουν στα προσωπικά σας έξοδα και δεν καλύπτονται από τους διοργανωτές. Παρακαλείστε να διευθετήσετε όλα τα επιπλέον έξοδα απευθείας στο ξενοδοχείο.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: Η επίσημη ώρα για το check-in είναι 15:00 και για το check-out 12:00 το μεσημέρι την ημέρα της αναχώρησης. Το προσωπικό μας θα είναι παρόν στο ξενοδοχείο για να βοηθήσει αν χρειαστεί. Εάν φτάσετε νωρίτερα, το ξενοδοχείο θα κάνει ό,τι καλύτερο μπορεί ανάλογα με την κατάσταση της πληρότητας των δωματίων. Παρ'όλα αυτά, μπορεί να υπάρξει κάποιος χρόνος αναμονής, και είστε ευπρόσδεκτοι να αφήσετε τις αποσκευές σας και να περιμένετε στο λόμπι του ξενοδοχείου.

3. ΔΙΑΦΟΡΑ

Ενδυματολογικός κώδικας

Φέрте μαζί σας ρούχα smart-casual για τις συναντήσεις, ένα ζεστό μπουφάν, ένα κασκόλ για εσωτερικούς χώρους και ένα αδιάβροχο χειμερινό παλτό, καθώς και ζεστά, άνετα παπούτσια και ομπρέλες για εξωτερικούς χώρους. Οι θερμοκρασίες τον Φεβρουάριο πιθανότατα θα είναι περίπου 7°C και η μέση χαμηλή θερμοκρασία θα είναι 4°C.

Πόσιμο νερό

Το νερό της βρύσης είναι ασφαλές για κατανάλωση στο Βέλγιο. Εμφιαλωμένο νερό ή φιλτραρισμένο νερό είναι άμεσα διαθέσιμο για αγορά και θα προσφέρεται κατά τη διάρκεια όλων των συναντήσεων, γευμάτων και κοινωνικών εκδηλώσεων.

Ζώνη ώρας

Η τρέχουσα ώρα είναι CET — Ώρα Κεντρικής Ευρώπης (UTC/GMT +1 ώρα).

Τουριστικές πληροφορίες

Οι Βρυξέλλες είναι πλούσιες σε ιστορία, αρχιτεκτονική, γαστρονομία, πολιτισμό και πολλά άλλα! Εάν διαμένετε στις Βρυξέλλες κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, μην διστάσετε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της περιοχής της πρωτεύουσας των Βρυξελλών για να ανακαλύψετε όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες που είναι διαθέσιμες κατά τη διάρκεια της διαμονής σας.

Επικοινωνία

Η ομάδα μας θα αποτελείται από διάφορα άτομα και οικοδέσποινες που θα είναι διαθέσιμα πριν και κατά τη διάρκεια της συνάντησης. Στην περίπτωση που συναντήσετε δυσκολίες κατά την άφιξη, ή η ώρα αναχώρησης της πτήσης σας έχει αλλάξει, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας μέσω e-mail: info@futureu.events

Διερμηνεία

Η συνάντηση θα είναι διαθέσιμη σε 24 γλώσσες χάρη σε μια ομάδα επαγγελματιών διερμηνέων. Συγκρατηθείτε και αποφύγετε να μιλάτε πολύ γρήγορα κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

4. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΚΤΙΡΙΟ

Η συνεδρίαση θα πραγματοποιηθεί στις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες. Ανατρέξτε στην ημερήσια διάταξη για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα ακριβή κτίρια και αίθουσες. Το κτίριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι προσβάσιμο με κάρτα V. Ένα e-mail με το V-pass σας θα σας σταλεί πριν από την εκδήλωση. Μην ξεχάσετε να εγγραφείτε μέσω αυτού του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για να ολοκληρώσετε τη διαδικασία και να λάβετε τον κωδικό QR V-pass. Εάν δεν έχετε λάβει το V-pass σας παρακαλούμε επικοινωνήστε μαζί μας μέσω e-mail: info@futureu.events.

Λάβετε υπόψη ότι μπορεί να χρειαστούν τουλάχιστον 20 λεπτά για να ολοκληρωθεί ο έλεγχος ασφαλείας και να φτάσετε στην αίθουσα συσκέψεων. Η ασφάλεια θα ζητήσει το διαβατήριο και την ταυτότητά σας.

Όλοι/Όλες οι συμμετέχοντες/ουσες:

- υποχρεούνται να επιδείξουν έγκυρο διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας πριν από την είσοδο τους στο κτίριο,
- απαιτείται να υποβάλλονται σε διαδικασίες ασφαλείας στον χώρο εισόδου,
- συνιστάται να φέρουν την επιστολή πρόσκλησης ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο αναφέρει σαφώς τη συμμετοχή τους (π.χ. συστημένη επιστολή)

5. ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Στην είσοδο των αιθουσών θα βρίσκεται ένα γραφείο εξυπηρέτησης. Οι συνάδελφοί μας και η ομάδα των οικοδέσποινων θα σας βοηθήσουν να βρείτε το δρόμο σας, να λάβετε έγγραφα ή με τυχόν επιπλέον ερωτήσεις που μπορεί να έχετε. Μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στο Internet μέσω hotspot Wi-Fi, τα οποία θα κοινοποιηθούν την ημέρα της συνάντησης.

6. ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Οι εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι πλήρως προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρία. Κατά την εγγραφή σας διαδικτυακά, παρακαλούμε να αναφέρετε την ειδική σας ανάγκη και οι υπηρεσίες μας θα προσπαθήσουν να σας καλωσορίσουν όσο το δυνατόν καλύτερα.

Ποιος οργανώνει αυτή την ομάδα;

Η ομάδα πολιτών για τη μαθησιακή κινητικότητα οργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού και τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης) και την υποστήριξη της VO Europe (κύριος ανάδοχος) με τις Missions Publiques, ifok, Deliberativa, το Δανικό Συμβούλιο Τεχνολογίας και την Kantar Public.

Η ενότητα θέμα δημιουργήθηκε από την οργανωτική ομάδα με τη συμβολή μιας επιτροπής γνώσης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέλη:

Ondřej BÁRTA,

(Ερευνητής, Ομάδα Ευρωπαίων Ερευνητών Νεολαίας και Δίκτυο RAY, Τσεχική Δημοκρατία)

Gina EBNER,

(Γενική Γραμματέας, Ευρωπαϊκή Ένωση για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (EAEA), Βέλγιο)

Mantas PUPINIS,

(Εταίρος και Διευθυντής Ερευνών, PPMI, Λιθουανία)

Juan RAYÓN GONZÁLEZ,

(Πρόεδρος του Erasmus Student Network, Βρυξέλλες)

Mika SAARINEN,

(Διευθυντής, Εθνική Υπηρεσία για το Erasmus+, Φινλανδία)

Beatriz TOURÓN,

(Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Υπουργείο Πανεπιστημίων, Ισπανία)

Fabienne METAYER,

Επικεφαλής Τομέα, Μονάδα Συντονισμού Erasmus+, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Giedrius SUDIKAS,

Υπεύθυνος Erasmus+, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

